

Despre un fel de Pygmalion

Se povestește că Pygmalion a dăltuit în piatră o femeie atât de frumoasă, încât s-a îndrăgostit de ea. Și s-a îndrăgostit atât de tare, cioplitorul, s-a pomenit dintr-o dată iubind-o atât de pătimaș, încât și-a luat inima în dinți și s-a dus, unde credeți? la Afrodita, s-o implore să-i dea suflet femeii lui de piatră, s-o facă făptură omească. Nimerindu-se în tone bune, frumoasa zeiță i-a ascultat rugămintele și a în-suflețit-o pe Galatea, că așa se numea statuia. Fericit, Pygmalion a coborât-o de pe soclu și a luat-o de nevastă. Pe Galatea, firește, Afrodita avind alte incurcă-turi. Legenda săvârșește greșeala de a se opri aci. Ce-au mai făcut însurăreii, cum s-au înțeles ei, dacă s-au iubit pînă la adinea bătrîneți, nu mai știm. Creadă fiecare ce vrea. In ce mă privește, cunoscînd-o pe Afrodita geloasă și capricioasă, mă întreb: însuflețind-o pe Galatea, ce fel de suflet i-o fi dat? Il și văd pe sârmanul cioplitor smulgîndu-și părul din cap și mușcîndu-și mîinile, că i-a trecut prin minte să se ducă la ceanăscută-din-spuma-mării, în vreme ce scorpia cu suflet de piatră îl cicălește, îl înșală pe toate drumurile, și-i toacă drepturile de autor.

Dar, asta-i altă poveste.

Peste veacuri, legenda dăinuind, multe isprăvi le-au amintit oamenilor de mește-reul cioplitor în piatră și de creația lui. Mai spre vremea noastră, dar nu chiar în zilele noastre, un om, un fel

de Pygmalion, a luat cirpe, surcele, șfori, clei, vopsele și a încropit o arătare după chipul și asemănarea lui, o păpușă. Dat fiind că Afrodita era depășită, omul s-a gîndit să-i dea el însuși viață, s-o însuflețească.

Așa s-a născut teatrul de păpuși. Păpușarul și păpușa lui, un fel de Pygmalion și un fel de Galatee, însoțindu-se, fac bucuria copilăriei noastre. O alcătuire din nimicuri prinde viață sub ochii noștri mirați; ride, plînge și iubește ca orice suflet, ca toată suflarea, ca o făptură vie, și noi o credem și ne e dragă, și uităm că în pieptul păpușii bate inima păpușarului care a plămăuit-o, inima păpușarului ascuns, modest și nițel trist, după paravan.

E, poate, nedrept, dar e foarte adevărat. De cite ori, înarmuriți în fața minunilor lui, nu-l uităm de tot pe creator?

Numai că, de la o vreme, creatorul dă semne de nervozitate. Blindul, bunul, vrednicul Pygmalion de după paravan, sătul de anonim și ros de invidie pe succesele Galateei sale de cirpe, surcele, șfori, clei și vopsea, s-a decis s-o izgonească de pe soclu.

Cît s-o mai rabde? — și-a zis el. La ce bun să stea mereu ascuns, sprî mai marea glorie a păpușii, spre umilînța lui? Nu i-a dat el chip? Nu i-a dat el viață? Pînă cînd s-o mai vadă păpușărindu-se, făcînd, afurisita, pe făptura vie? Dacă el, adevărata făptură vie de a-

colo, de după paravan, ar face un pas...

Și a făcut un pas...

A pășit pe scenă, s-a arătat la față, eu sint, a zis, priviți-mă, nu vă mai lăsați amăgiți, ce-ați văzut pînă acum era materie moartă, cirpe, surcele, șfori, clei și vopsea, plămădă fără suflet, Galatea nu mai există, am distrus-o!

Păpușa a murit, trăiască păpușarul!

Iar noi, mirați, dar într-alt fel, îl vedem pe păpușar păpușărindu-se în locul păpușii. Căutăm păpușa, păpușa nu e, e un om în carne și oase, care se face că ride, se face că plînge, se face că iubește, și noi nu mai credem, nu ne mai este drag, vraja s-a destrămat... Păpușarul se vrea actor, ca la teatrul-teatru, păpușarul și-a nimicit propria creație și propria credință, arta fostului păpușar tînde să devină un fel de meșteșug zgribulit.

Orgoliul l-a pierdut; cum de nu înțelege că, odată cu dispariția păpușii, moare și el, păpușarul?

Biet meșter, ce frumoasă și vie era păpușa ta!

